

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Præscriptionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

gitimæ fuerint, si Iudex non admiserit, potest appellari; Iudex verò punitur. *d. c. cum venerabilis. 6. hic. c. exceptionem. 63. de reg. jur. in 6.*

Contrariæ exceptionibus sunt *Replicationes*. Nam quomodo exceptio actionem, ita replicatio exceptionem enervat.

Denique quemadmodum replicatio exceptionem, ita replicationem duplicatio, duplicationem triplicatio, triplicationem quadruplicatio, & ita deinceps, excludit. *l. 2. ff. hic. & tit. Inst. de replicat.*

Quæ tamen multiplicatio hoc jure non admittitur, saltem quod ad testes antea productos attinet, quos tertio refutare non licet; ne nimium iudicium extrahatur. *c. licet. 49. de testib. & attest. ubi latè Fanorm.*

Habet replicatio tum rectè locum, quando Reus exceptionem suam contra actoris intentionem opponit. *arg. c. ad dissolvendum. 13. ubi Gloss. & not. in verb. accusari. de despons. impub.*

In quacunque parte iudicii opponi potest, *Gl. & Dd. l. 2. §. 1. ff. de except.*

Ut reus non tenetur probare suam exceptionem, antequam fundaverit actor suam intentionem: Ita hic contra non tenetur probare replicationem, nisi reus probaverit suam exceptionem; & sic deinceps. *Spechl. in §. nunc dicendum. vers. replicationes. sub. tit. de exception. Summa enim æqualitas in iudiciis semper est servanda. c. non licet. 32. de reg. jur. in 6. & in c. novit. 13. de judic. & in c. cum inter. 5. hic.*

Tempus ad replicandum, duplicandum, triplicandum, &c. in arbitrio Iudicis consistit.

De Præscriptionibus.

TIT. XXXIII.

Quia in iudiciis, sive in personam, sive in rem agatur, usucapionis, vel præscriptionis solet opponi exceptio: ideo de præscriptionibus hoc loco tractabimus, præ-

præfertim quia præscriptionis exceptio est litis finitæ exceptio, ac non secus quàm exceptio transactionis, aut rei judicatæ ad impediendam litis contestationem opponi solet. *l. fin. ubi Castr. ff. pro suo.*

Est *præscriptio* adjectio domini, per continuationem possessionis temporis Lege definiti, *l. 3. ff. de usucap.*

Definiri etiam, à fine & effectu, potest, jus quoddam ex tempore continuæ possessionis rerum mobilium & immobilium, & interdum domini utilis, interdum utilis actionis, aliquando legitimæ exceptionis causam tribuens. *c. 16. qu. 3. per tot. Hostiens. tit. de præscript. rer. immob.*

Quod tempus variè à jure pro varietate materialium circumscriptum; unde & diversæ præscriptionum species.

Nam quædam est *triennalis*, in rebus mobilibus; §. 1. *Inst. de usucap.* quædam *quadriennii*, ut cum à fisco res emuntur; *l. 1. & tot. tit. C. de quadr.* quædam *decennii*, videlicet in rebus immobilibus & incorporalibus, ut servitutibus, inter præsentibus; quædam *vicennii* inter absentes; *tot. tit. C. de long. temp. præscr. §. 1. Inst. de usucap. l. pen. C. de usufr. l. pen. C. de servit.* quædam *annorum triginta*, cum quis sine titulo longissimâ possessione rem adipiscitur; *l. 8. & tot. tit. C. de præscript. 30. annor.* quædam *quadraginta*, ut in rebus Ecclesiæ præscribendis; *Auth. quas actiones. C. de SS. Eccles. c. 4. c. ad aures. 6. c. 7. hic.* quædam *centenaria* aut tanti temporis, ut de ejus initio non extet memoria; ut in rebus Ecclesiæ Romanæ, *c. ad audientiam. 13. cum. cc. seqq. hic. Novel. 10. regalibus. c. super quibusdam. 26. de verb. signif. & ibi Canon.*

In præscriptione contra Ecclesiam Romanam, schismatum tempora quamdiu perseveraverint, non numerantur; Quia Ecclesia eo tempore videtur legitimo defensore carere. *c. placuit. 1. c. cum vobis. 14. de quar-*

ta. 4. c. auditis. 15. hic. c. 1. & fin. ne sede vacante quid innov.

Actionibus omnibus spatio triginta annorum præscribitur, ita ut exceptione elidantur, *l. 3. l. 4. l. 8. C. de præscr. 30. annor. nonnullis tamen quadraginta annis, d. l. 4. l. 7. l. fin. C. eod.* quibusdam uno anno, sicut actioni injuriarum; *l. 5. C. de injur.* aliis biennio, ut actioni doli; *l. fin. C. de dolo mal.* aut quinquennio, ut inofficiosi querelæ, *l. 34. de inoff. test.* aut quadriennio, ut restitutioni in integrum. *l. fin. C. de temp. pet. rest. in integ.*

Ad præscriptionem perficiendam requiruntur quinque: 1. *Ut res præscribi possit*; 2. *Bona fides*; 3. *Titulus justus*; 4. *Continuata possessio*; 5. *Ut possessio suo, non alieno nomine, contingat.*

Res præscribi possunt, quæ sunt in commercio & possideri possunt.

Quæ possideri non possunt, cum præscriptio absque possessione non inducatur, *c. sine possessione. 3. de reg. jur. in 6.* præscribi non possunt. Hinc publicæ functiones Ecclesiæ, res publicæ, primitiæ, decimationes, à Laicis; omnino Clericis: *c. causam. 7. hic. c. antepen. §. quod si privatus. 16. qu. 3.* provinciæ, parochiæ; diœceses certis limitibus distinctæ, omnino; *c. 5. licet. 16. qu. 3. c. cum causam. 13. de probat. c. super eo. 4. de paroch.* à visitatione, subjectione aut procuratione solvenda immunitas, *c. accedentes. 11. hic.* præscribi non possunt.

Nec etiam, contra quam olim, præscriptio in matrimonio illegitimo; *c. non debet. 8. ubi Gloss. de consang. & affin.* aut voto, *can. 4. quod Deo Patri. 33. qu. 5. c. sicut nobis. 1. de regular. & transf.* aut iis, quæ quis alieno nomine possidet, *c. si diligenti. 17. hic.* locum habet.

Bona fides est, ut not. *Gloss. in d. c. si diligenti. 17. hic.* credulitas, quâ quis putat tradentem esse dominum,

num, vel jus distrahendi habere, licet in facto erret.

Ea hoc jure, per totum præscriptionis tempus necessaria est. *c. ult. hic. c. possessor. 2. de reg. jur. 6.*

Malæ fidei possessor nullo unquam tempore præscribit. *d. c. possessor. c. si diligenti. 17. & c. veniens. 19. hic.*

Sola bona fides ad præscriptionem non sufficit, sed & justus titulus requiritur; quia sicuti ex temporis tractu non tollitur aliquod jus, ita & non constituitur. *c. dudum. 31. de decim. l. obligationum. 44. ff. de oblig. & action.*

Titulus, est justa possidendi, quod nostrum non est, causa. *Gloss. & Dd. in d. c. si diligenti. per illum text.*

Justus dicitur, qui si à Domino fuisset habitus, dominium potuisset transferre. Cujusmodi sunt tituli solutionis, emtionis, transactionis; hereditatis, occupationis, apprehensionis rei pro derelicto habitæ, legati, dotis, pro suo. *De quibus vide Aphorismos nostros in Digesta. hoc. tit. & seqq.*

Hic tamen in præscriptione quadraginta annorum, in qua bona fides sufficit, necessarius non est; nisi jus commune aut præsumtio præscribenti adversetur. *c. 1. hic. vid. Covarr. var. resol. lib. 1. cap. 17. num. 7.*

Præter titulum ad præscriptionem requiritur possessio, *c. sine possessione. 3. de reg. jur. in 6. aut quasi, ut in corporalibus, l. sequitur. 4. §. si viam. 27. ff. de usucap. eaque continuata per tempus Lege definitum. l. 25 ff. eod.*

Si ea interrupta præscriptio ad nihilum reducitur, & priore nihil commodante, de novo est inchoanda. *vide Panorm. Felin. in c. ex transmissa. 10. hic.*

Interrumpitur, vel naturaliter, quia possidere possessor desit; vel civiliter, per citationem solennem, denunciationem, litis contestationem. *l. mora. 26. C. de rei vend.*

Interruptio, quia facti est, probari debet; *l. asseveratio.*

C. de non num. pec. quod & per testes singulares fieri potest. *secund. Dd. Felin. in c. illud. 8. num. 12. hic. Bald. in tract. de præscript. 3. part. 6. & ult. part. qu. 3. num. 45.*

Possessio autem continua non sufficit ad præscriptionem, nisi rem possessor sciat se suo nomine, sive per se, sive per alium possidere.

Alio enim si possideat, ut is qui precarias ab Ecclesia consecutus, *can. 11. Clerici quilibet. & c. seq. si Episcopus. 16. qu. 3. can. 72. sepe fit. 12. qu. 2. colonus, emphyteuta, vasallus, non præscribit. l. 2. C. de præscr. 30. annor. l. 7. §. 1. ff. com. div. d. c. si diligenti. 17. hic.*

Perfectâ præscriptione dominium, quia justum inducit titulum, *c. de quarta. 4. hic. c. 1. eod. in 6. acquiritur, sic, ut ejus exceptione præscribens non modò adversus agentes muniatur, sed & ipsam rem à Domino antiquo vindicare possit: l. 8. in princ. C. de præscr. 30. ann. Guid. Pap. decis. 416. num. 15. Socin. in c. olim. num. 19. de litis cont.*

De sententia & re judicata.

T I T. XXXIV.

Cognito Actoris & Rei Iure Iudex ad sententiæ pronuntiationem procedere debet. Quod æquitati & juris rigori convenit. *c. 2. hic.*

Est *sententia*, judicialis diffinitio, controversiæ finem imponens, condemnationem vel absolutionem continens. *c. ei qui appellat. 41. §. diffinitiva. 2. qu. 6.*

Est alia *Interlocutoria*, alia *Diffinitiva*.

Illa est, quæ inter principium & finem causæ super aliquo incidenti, vel emergenti, ut super libello ferendo vel corrigendo, dilatione danda, vel deneganda, similibusque exceptionibus, profertur. *c. significantibus. 49. de appellat. c. significaverunt. 36. de testib. & attestat. c. cum olim. de offic. jud. deleg.*

Dicitur *interlocutoria* à modo ferendi; quod summarie
inter